

На нашу думку, комп'ютерні технології навчання є важливою стратегією покращення традиційної предметної системи, вони спрямовані на її вдосконалення, підвищення ефективності процесу навчання, допомагають сформувати фізичну культуру, посилюють мотивацію до занять фізичними вправами, вести здоровий спосіб життя, фізично розвиватися та вдосконалюватися. Завдяки таким технологіям значно полегшується перевірка фізичної активності учня.

Список використаних джерел:

1. Генсерук Г. Р. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до застосування інформаційних технологій у професійній діяльності: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04. Терноп. нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка. Т., 2005. 20 с.
2. Гринченко І. Б. Професійна підготовка майбутніх учителів фізичної культури в нових умовах. *Вища освіта України*. К.: Генезис, 2011. С. 84–93.
3. Сущенко Л. П. Теоретико-методологічні засади професійної підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2003. 46 с.
4. Тимошенко О. В. Теоретико-методичні засади оптимізації професійної підготовки вчителів фізичної культури у вищих навчальних закладах: автореф. дис. ... докт. пед. наук: 13.00.04. Київ, 2009. 35с.

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ ТЕОРІЇ Й МЕТОДИКИ ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКОГО СПОРТУ

Таган Д. О.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: к.п.н., доц. Свєртнєв О. А.

Сучасні умови життя (урбанізація життя, бурхливий розвиток промисловості, транспорту, певних змін в навколишньому середовищі та ін.) виказують великі вимоги до рівня фізичного розвитку, працездатності, до захисних сил організму людини. Велика увага приділяється фізичному вихованню та розвитку спорту у дітей та підлітків, що насамперед визначається широким спектром можливостей їх використання для зміцнення здоров'я та освіти молодого покоління України.

Аналіз даних про стан світового спорту доводить, що високий організаційний та методичний рівень навчально-тренувальної роботи з дітьми та підлітками в значній мірі визначають успіх тієї чи іншої країни на міжнародній спортивній арені. Тому цілком закономірно, що в

Україні, як і в інших провідних спортивних країнах світу, велика увага приділяється резервам збірних команд.

Порівняно з іншими методиками та методами фізичного виховання дітей шкільного віку, спорт найефективніше стимулює позитивне функціонування та морфологічні зміни в організмі, які значною мірою впливають на розвиток рухових якостей. Можна без перебільшення стверджувати, що заняття спортом більше інтенсивно сприяє розумовому та психічному розвитку дітей і підлітків. І взагалі молодь характеризується прагненням до швидкого формування особистості, розвитку самооцінки та особистісних якостей (морально-вольових і фізичних). Саме у спорті тренери-викладачі знаходять ефективні засоби розвитку цих здібностей у школярів. Теорія й методика дитячо-юнацького спорту враховує вікові особливості дітей шкільного віку, специфіку використання засобів, методів, організаційних форм, найбільш відповідним кожному етапу багаторічної спортивної підготовки.

Вирішуючи практичні питання про ефективні засоби і методи впливу на фізичний розвиток людини, у процесі суспільного розвитку в фізичному вихованні з'явилися наукові дослідження, які глибоко проникли в суть явища фізичної культури і спорту, всебічно розкривають його закономірності, розширюють та поглиблюють знання. Період з 1920 по 1930-ті роки в історії спорту вважається періодом закладання основ радянської науки про фізичне виховання. Саме у цей період було покладено початок розробки проблем спортивного тренування, фізіології та психології фізичних вправ і спорту, спортивного масажу, загартовування та ін. [1]. Важливим досягненням періоду 1920-1930-х рр. стало те, що наукові дослідження в області фізичної культури набули практичної реалізації. У Харкові (1925 рік) Центральний будинок фізичної культури (ЦБФК) був Першим науковим інститутом в Україні, що вивчав фізичну культуру. На його базі у 1930 р. організовано першу в Радянському Союзі науково-дослідницьку кафедру фізичної культури, яка займалася проблемами спорту, фізкультурно-масового руху, теорії та методики фізичного виховання [1]. Вже тоді розпочалося наукове обґрунтування тренувального процесу і створення ефективної системи фізичного виховання. Значну роботу з удосконалення методики навчання і тренування здійснили провідні педагоги М. О. Філь, А. І. Масюк, І. А. Бражник, С. Д. Романенко. Науковий підхід до побудови тренувального процесу привів до появи нових ефективних методик підготовки спортсменів та технік виконання спортивних елементів, різкого якісного росту результатів спортсменів.

П. Ф. Лесгафтом, Н. А. Симашко, В. В. Гориневським та їх наступниками закладені педагогічні та медико-біологічні основи для теорії й методики юнацького спорту. Значний вклад становлення та

розвиток вітчизняної теорії й методики дитячо-юнацького спорту внесли наукові праці А. Д. Новікова, І. М. Яблонського, Н. Г. Озоліна, П. Е. Матилянської, А. А. Маркосяна, В. С. Фарфеля, В. П. Філіна, Н. А. Фоміна, В. М. Волкова та ін. фахівців [3]. В цих роботах доведена визначна роль спорту в фізичному вихованні підростаючого покоління, науково обґрунтовані засоби, методи і організаційні форми спортивної підготовки дітей, підлітків, юнаків та дівчат. У наукові основи підготовки юних спортсменів внесли праці радянських вчених в області фізіології, біохімії, педагогіки, теорії фізичного виховання, психології спорту, лікувальної фізкультури, загартування, спортивного масажу тощо.

Після прийняття постанови (ЦК ВКП (б)) про розвиток масового фізичного руху у 1948 році, наукові дослідження та методична робота у дитячо-юнацького спорті особливо активізувалась. У даній постанові відмічена необхідність активізація та посилення наукових розробок щодо фізичного виховання дітей і молоді. Ця подія здійснила вагомий вплив на діяльність науково-дослідних і навчальних інститутів України, на розгортання досліджень, присвячених важливим проблемам саме юнацького спорту та фізичного виховання школярів. Відбувалося удосконалення навчальних програм для спортивних секцій шкільних колективів фізичної культури на основі досліджень Центрального науково-дослідного інституту фізичної культури.

Питанням особливостей розвитку фізичних якостей у юних спортсменів і способам оцінки рівня розвитку цих якостей були присвячені дослідження І. М. Яблонського, В. С. Фарфеля, З. І. Кузніцової, В. П. Філіна та ін. Результати цих робіт були узагальнені в книзі Н. В. Зіміна «Фізична характеристика сили, швидкості і витривалості» (1956) і В. С. Фарфель «Розвиток рухів у дітей шкільного віку» (1959), «Фізіологія спорту» (1960). У них розкривається вікові особливості та динаміка розвитку основних фізичних якостей дітей шкільного віку, обґрунтовуються важливі положення методики фізичного виховання дітей, підлітків, юнаків і дівчат.

Нові форми роботи дали певний поштовх розвитку масової фізичної культури та спорту серед дітей. З початку 1960-х рр. у СРСР впроваджуються масові форми роботи з дітьми з фізичної культури і спорту: «Веселий дельфін» (з 1962 р.), «Золота шайба», «Шкіряний м'яч» (з 1964 р.), «Зірниця», «Орлятко» (з 1967 рр. і 1972 рр. відповідно), «Старти надій» (з 1976 р.) та ін. [1]. Суттєво покращилась робота з організації шкільних та позашкільних занять з фізичного виховання у школах. В період з 1946 до 1952 рр. кількість шкільних колективів фізичної культури збільшилась в 2,5 рази, а кількість тих, хто займається, виросло більше ніж втричі. Підвищенню спортивної майстерності сприяло створення при колективах фізичної культури спортивних шкіл

та проведення навчально-тренувальних зборів спортсменів. З 1934 р. у СРСР складається надійна організаційна форма підготовки спортивних резервів. Були відкриті спеціальні фізкультурні навчальні заклади, спортивні школи та інтернати. При спортивних товариствах і колективах фізичної культури починають створюватися дитячі спортивні школи (ДСШ) та клуби. З 1946 по 1957 роки зросла кількість дитячо-юнацьких спортивних шкіл з 460 до 1224 відповідно. У 70-ті рр. на базі шкіл-інтернатів спортивного профілю з'явився новий тип середніх спеціальних навчальних закладів – училища олімпійського резерву. Підготовкою юних спортсменів займалися відомі спортсмени-тренери, а фізкультурні організації безкоштовно надавали їм стадіони, спортінвентар, спортивні зали та приміщення. Все це спонукало спрямувати науково-дослідну роботу на вивчення питань особливостей тренування юних спортсменів.

З 1962 року, проводилися традиційні Всесоюзні наукові конференції з проблем юнацького спорту, на яких доповіді були присвячені актуальним проблемам дитячо-юнацького спорту. Значна увага була приділена проблемі перспективного планування багаторічної підготовки і періодизації тренування юних спортсменів. На основі узагальнення передового спортивного досвіду і матеріалів експериментальних досліджень була визначена переважна спрямованість тренувань на різних етапах багаторічної підготовки, встановлено раціональне співвідношення загальної і спеціальної фізичної підготовки юних спортсменів («Тренування юних спортсменів» під ред. В. П. Філіна, 1965) [2].

Раціональні форми організації і методики проведення занять в умовах спортивної школи і загальноосвітніх училищ фізичної культури були обумовлені в підручнику «Початкова підготовка юного спортсмена» за редакцією В. П. Філіна та С. С. Грошенкова (1966) [2].

З середини 70-х років остаточно сформувалися основи теорії і методики юнацького спорту, де охарактеризовано зміст, форми, організацію і зміст спортивних занять з дітьми, підлітками, юнаками і дівчатами, викладено загальні для різних видів спорту найбільш суттєві закономірності цього процесу. Питанням управління системою підготовки юних спортсменів та спортивних резервів країни присвячені Всесоюзні науково-практичні конференції з проблем юнацького спорту з 1981 по 1984 роки. У цей час сформульовані принципи побудови модельних характеристик кваліфікованих юних спортсменів, розроблені конкретні параметри модельних характеристик їх загальної і спеціальної фізичної підготовленості. Пізніше досліджувалися програмно-методичні основи підготовки спортивних резервів.

Отже, процес пошуку, розробки та дослідження актуальних питань дитячо-юнацького спорту пройшла кілька етапів – від вивчення

загальних проблем у 50-60-ті роки, до ґрунтовних досліджень закономірностей спортивної підготовки спортсменів у відповідності до їх вікових особливостей та етапів підготовки у 80-90-ті.

Визначними досягненнями даного періоду становлення і розвитку теорії й методики дитячо-юнацького спорту є: визначені та обґрунтовані основні етапи багаторічного тренування і раціональна спрямованість тренувального процесу на кожному з них; обґрунтовані ефективні засоби і методи виховання фізичних якостей; досліджений вплив занять спортом на організм юного спортсмена; розроблені питання відбору і спортивної орієнтації; визначені особливості методики занять з юними спортсменами різного віку і спортивної кваліфікації; визначені всебічні наукові засоби і методи виховання фізичних якостей у юних спортсменів різного віку; обґрунтована система відбору талановитих спортсменів.

Список використаних джерел:

1. Вербицький В. А. Історія фізичної культури та спорту в Україні : навчальний посібник. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2014. 340 с.
2. Ніжевська Т. В. Теорія та методика дитячого та юнацького спорту як навчальна дисципліна у підготовці майбутнього фахівця з фізичної культури і спорту. *Теорія та методика фізичного виховання*. 2008. № 3. С. 10–12.
3. Филін В. П. Теория и методика юношеского спорта : учеб. пособие для институтов и техникумов физ. культ. М. : ФиС, 1987. 128 с.

ЗНАЧЕННЯ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ В ХУДОЖНІЙ ГІМНАСТИЦІ

Тараненко А. К.

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

Науковий керівник: к.п.н., доц. **Тараненко І. В.**

Сучасний рівень розвитку художньої гімнастики демонструє високу виконавчу майстерність гімнасток, видовищність композицій, високу техніку виконання, що забезпечує світову популярність цього виду спорту. Провідні спортсменки країни на світових рівнях демонструють досконалу техніку виконання програми змагань з художньої гімнастики, все більш підкорюючи, вражаючи та збільшуючи кількість прихильників граційного виду спорту. А забезпечує високий виконавчий рівень потужна система виховання технічності рухів, що склалась з початку зародження і впродовж існування художньої гімнастики, як виду спорту.